

povišenja iznad prirodnih stanja. To zataivanje dovodi do toga da drugi kapitalisti ne ulažu svoj kapital u tu granu.

Zatim pomoću tvorničke tajne, koja omogućava kapitalisti s manjim proizvodnim troškovima a s više profita dostavlja svoju po istim ili čak nižim cijenama nego njegovi konkurenti. - (Prevara pomoću zataivanja nije nemoralna? Buržovna trgovina.) - Dalje: gdje je proizvodnja vezana za određeno mjesto (na primjer, skupoceno vino), pa efektivna potražnja nikad ne može biti zadovoljena. Napokon: pomoću monopola individua i kompanija. Monopolska cijena je visoka koliko je moguće. (Smit, tom I, str. 120-124.)

Drugi slučajni uzroci koji mogu povisiti dobit od kapitala:

Stjecanje novih teorija ili pojava novih trgovačkih grana često uvećavaju dobit od kapitala, čak i u bogatoj zemlji, jer starim trgovačkim granama odvlače jedan dio kapitala, umanjuju konkurenciju, tržište opskrbljuju s malo roba, čije cijene onda rastu; trgovci tim robama mogu onda za posudjeni novac platiti veće kamate. (Smit, tom I, str. 190.)

Ukoliko se jedna roba više obrađuje, ukoliko postaje predmet manufakture, raste onaj dio cijene koji se dijeli na nadnicu i profit u odnosu na dio koji sačinjava zemljišnu rentu. Napretkom koji na toj robi postiže ručni rad ne uvećava se samo broj profita, nego je svaki sljedeći profit veći od prethodnoga, jer je kapital iz kojeg on proističe uvijek nužno veći. Kapital koji zapošljava tkalce uvijek je nužno veći od onoga koji zapošljava prelce, jer ne nadomješta samo ovaj poslednji kapital i njegov profit, nego osim toga daje i tkalcima nadnice, a dobit mora uvijek biti u nekoj proporciji s kapitalom. (Smit, tom I, 102, 103.)

Dakle, sve veća količina ljudskog rada u prirodnom proizvodu i obradjenom prirodnom proizvodu ne povećava nadnicu, nego povećava djelimično broj kapitala koji dobivaju, a djelomično razmjer svakog slijedećeg kapitala prema prethodnome.

O profitu koji kapitalist vuče iz podjele rada bit će govora kasnije.

On dobiva dvostruko: prvo od podjele rada, drugo, uopće od povećanja količine ljudskog rada u prirodnom proizvodu. Ukoliko je u nekoj robi veći udio koji unosi čovjek, utoliko je veća dobit od mrtvog kapitala.